

Podpora učitelů gymnází

Pomáháme koordinátorům ŠVP

Koučování

Klubová setkání koordinátorů ŠVP

Minikonference

Konzultační centrum

Komunita - Gympliště

Pomáháme všem gymnaziálním učitelům

Oborové semináře

Virtuální hospitace

Provádíme výzkum

Kvalitní škola

Projekt KURIKULUM G je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost jako individuální projekt národní na základě partnerské smlouvy mezi MŠMT a Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Podpora učitelů gymnází

Projekt KURIKULUM G

Obsah

Úvodem	3
Koučování	5
Klubová setkání koordinátorů ŠVP	11
Minikonference.....	15
Konzultační centrum	18
Komunita - Gympliště	19
Oborové semináře	20
Virtuální hospitace.....	25
Kvalitní škola	33

Úvodem

Vážení učitelé,

chceme, aby se vám lépe pracovalo, abyste měli víc možností ke vzdělávání a k profesnímu sebezdokonalování. Podporujeme vás, abyste získali nové kontakty a mohli komunikovat s kolegy z oboru, abyste měli stálý přísun aktuálních informací.

Všechny aktivity, které přinášíme, jsou připravené a zorganizované tak, aby co nejvíc vyhovovaly právě gymnaziálním učitelům. A potěší nás, když vám pomůžeme získat inspiraci pro vaši práci, když si s námi uděláte trochu času sami na sebe a když vám účast v některé z našich akcí udělá radost.

Projekt běží od roku 2009 do konce roku 2011. Už jsme pro vás hodně akcí připravili, ale celá řada možností, které můžete využít, je ještě před námi. Proto neváhejte, seznamte se s naší nabídkou a zapojte se do připravovaných aktivit.

KURIKULUM G
Výzkumný ústav pedagogický v Praze

Koučování je služba, která se v posledních letech značně rozšířila. V České republice je však využívána spíše v komerčních organizacích, ve školství s ní má zkušenosti mnohem méně lidí. V rámci projektu KURIKULUM G ji Výzkumný ústav pedagogický v Praze nabízí učitelům gymnázií. Využívají ji především koordinátoři ŠVP a jejich spolupracovníci a také vedoucí pracovníci škol – ředitelé a zástupci.

Co si pod pojmem koučování představit

Je to služba, při které kouč pomáhá koučované osobě nacházet východiska ze situace, kterou chce sama změnit. Zkušenosti ukazují, že touto cestou lze efektivně zdokonalit dovednosti v oblasti vedení lidí, komunikace a spolupráce. Kouč a koučovaný hledají společně odpovědi na rozmanité otázky, např.: Co chci? Co ode mě vyžaduje moje práce? Jak vytyčených cílů nejlépe dosáhnout? Jak dobře komunikovat s ostatními?

Jak koučování funguje?

Probíhá formou individuálních konzultací, které začínají osobním setkáním a pokračují telefonicky prostřednictvím programu Skype. Kouč svého klienta provází při řízení změn spojených s tvorbou a realizací ŠVP ve škole a pomáhá mu řešit různé komplikované situace, do kterých se v pozici koordinátora ŠVP dostává. Koučování je organizováno v pětiměsíčních cyklech a v roce 2011 proběhnu ještě dva.

Koučování probíhá po Skypu, takže není třeba nikam cestovat.

Co je cílem koučování?

Zejména to, aby koordinátoři ŠVP na gymnáziích věděli, že nejsou na svoje problémy sami, že je tady někdo, kdo jim může pomoci a poskytnout jim oporu. Není nad to, když je možné svoje problémy s někým prodiskutovat a získat tak potřebný odstup. A také je ohromně důležité si uvědomit, že se občas i něco podaří, protože to je ta nejlepší motivace do další práce.

Výhody koučování v KURIKULU G

Koučování je vytvořeno na míru pro učitele gymnázií. Koučové za sebou mají vlastní pedagogickou praxi, a proto dovedou velmi dobře a efektivně odhalit příčiny toho, co jejich klienta trápí. Nezanedbatelnou výhodou je i fakt, že koučování probíhá, kromě první konzultace, po Skypu. Každý koučovaný si může režim konzultací sjednat s koučem tak, jak to vyhovuje jeho časovým možnostem, nemusí nikam jezdit a shánět za sebe náhradu ve škole. Koučování je navíc prakticky anonymní – pokud si to klient nepřeje, o koučování (ani o problémech, kvůli kterým se do koučování přihlásil) se jeho zaměstnavatel nedozví.

Proč učitelé vyhledávají koučování?

- chtějí umět efektivněji využít čas a lépe si organizovat práci
- potřebují co nejlépe využívat znalosti a dovednosti při vedení lidí (motivace, hodnocení, komunikace)
- cítí nutnost zlepšit komunikaci s kolegy
- rádi by získali větší sebevědomí a dosáhli sebereflexe
- chtějí si osvojit nové metody práce, snaží se změnit zaběhnuté návyky
- potřebují zvýšit obranyschopnost vůči syndromu vyhoření
- jsou zvědaví, oč se vlastně jedná

Zkušenosti koučovaných

Podle rozhovorů s koučovanými, evaluačních dotazníků i případových studií je přínos koučování jednoznačně kladný. Každé koučování je popsáno v případové studii, ze které mohou zájemci čerpat informace. Studie jsou k dispozici na Metodickém portálu www.rvp.cz, kde do nich může každý nahlédnout. Aby byla zajištěna anonymita koučovaných, jsou studie sice konkrétní, ale nikde není uvedeno jméno koučovaného ani škola, na které pracuje. Je z nich však jasně patrné, jak koučování probíhá, jaké situace jsou nejčastěji řešeny, a také to, jak konkrétně koučování klientům pomohlo.

Co si před koučováním myslela ředitelka pražského gymnázia

„Ve škole se občas stane situace, se kterou si nevím rady nebo které nerozumím. Představovala jsem si to jako nějaké sezení u psychologa. Trochu to tak bylo, trochu ne. Když jsem se svým koučem mluvila poprvé, ukázalo se, že budu po dobu těch pěti měsíců pracovat na třech úkolech. A že si budu sama vytvářet strategii, jak dosáhnout cílů, které jsem si vytyčila.“

*Mgr. Jitka Kmentová
ředitelka Gymnázia Na Zatlance*

Příklad případové studie

1. Název: Partner v rozhovoru

2. Úvod:

Klient pracuje na středně velkém gymnáziu ve velkém městě jako koordinátor tvorby ŠVP, vedoucí učitel a grantový projektant. Je tedy v situaci, kdy rozdává svým kolegům ve sboru úkoly a práci, a přitom není ve vedoucí pozici. Je pro něj tedy velmi důležitý způsob komunikace s kolegy, aby mohl dobře fungovat v rolích, které ve škole má, a zároveň aby zůstal s kolegy v přátelském vztahu. Prvotní informace o nabídce koučování vzešla od ředitele školy. Další informace věděl o koučování z pobytu ve Velké Británii. Po nabídce ze strany ředitele školy si našel další informace na portálu www.rvp.cz, kde si i vyplnil přihlášku. Od koučování si sliboval, že jej posune nejen v profesní, ale i osobnostní rovině dál. Chtěl zapracovat na způsobu vedení práce s lidmi, které řídí a kterým dává úkoly.

3. Cíle:

- Dokážu řídit svoje kolegy, aby plnili mnou zadanou práci. Díky splnění tohoto úkolu klient dokázal zlepšit komunikaci směrem ke kolegům. To se projevilo na efektivnějším zpracování úkolů, které jim zadával. Naučil se intenzivněji vnímat potřeby druhé strany. Dnes se nespokojí jen se zadáním úkolu. Víc se zajímá, jak by měly úkoly být zpracovány, co k tomu kolegové potřebují. Naučil se víc zapojit empatii.
- Dokážu efektivněji organizovat svůj pracovní čas. Na konci koučovacího období je posun ve splnění cíle znatelný. Klient si vše časově lépe rozloží, našel si slabinu ve svém dřívějším postupu a dnes příliš mnoho věcí neodkládá na později.
- Dokážu se přenést přes lhaní a podvody některých žáků. Práce na tomto cíli změnila nejen klientův postoj k žákům, ale změnil se postoj žáků k němu. Došlo ke zlepšení komunikace, a to díky využití jiného přístupu k žákům.

4. Dosahování cílů:

Celá práce s koučem začala definováním cílů. Bylo stanoveno, na čem chce klient pracovat a čemu bude věnovat v následujících pěti měsících největší

pozornost. Pak přišla na řadu diskuze a rozhovor o jednotlivých bodech. Co získá, když se mu podaří splnit cíle, a naopak, co může odložit. Klient mluvil se svým koučem o konkrétních příkladech z práce. Nacházel řešení dané situace, které jej posouvalo dál. Klienta například trápilo, jak komunikovat se starší kolegyní, které má on, mladý kolega, šéfovat – jak nepoužít direktivní přístup a přitom dosáhnout toho, aby zpracovala jím zadané úkoly, např. vyhledala si informace k projektům. Jak si udržet úctu a respekt ke služebně staršímu kolegovi a přitom po něm chtít práci. Pokročil díky tomu, že si uvědomil, jak důležité je vyslechnout si jejich názory a postoje. Uvědomil si, že potřebují spolu mluvit o jednotlivostech a také o tom, jak se tito kolegové ve zdánlivě lehkých úkolech cítí, v čem potřebují podpořit. Ihned po sezeních s koučem začal nové poznatky používat a zjistil, jak snadno to najednou všechno jde. Dnes má miř práce.

Při procesu koučování si vyřešil i problém s neustálým podváděním žáka ve své třídě. Nastavil měkčeji atmosféru ve třídě a žák sám nakonec přišel a omluvil se, uznal, že to přehnal.

Ve zvládání svého pracovního času začínal s malými úkoly: jak efektivněji rozdělit svou práci do speciálních částí na stole, aby se tam neobjevovala jedna velká hromada, jak se nenechat zahltit úkoly. Nastavil si nový systém v přístupu ke zvládání práce a organizování svých hromádek na stole a ten si dokázat udržet. Dnes ví, že zvýšená zátěž v práci by mohla způsobit, že se vrátí k dřívějšímu nefunkčnímu modelu. Ale taky ví, že je jen na něm, jak to dál bude. Ví, že když povolí, znovu jej to zahltí a bude situaci zvládat obtížně. Rád si nově nastavený systém udrží, protože mu přináší víc času pro sebe sama a pro rodinu, a on se tak cítí spokojenější.

5. Hodnocení:

Klient dnes ví, že koučování mu dalo hodně: určitě chuť na sobě dál pracovat. Posun v komunikaci s kolegy je nedocenitelný. Dokázal se v sezeních zastavit a vypnout od starostí; naučil se hodinu pracovat s nejvyšší pozorností na tématu, které si do koučování přinesl. Pochopil, že udělat si čas na sebe je nedocenitelné. Koučování mu vzalo ostych v komunikaci se staršími kolegy a také neustálý stres z nestíhání. Zbavil se lpění na přílišném dodržování pravidel a získal pro sebe i své žáky uvolnění. Dokázal se zastavit nad problémem, mluvit o něm a naučil se hledat varianty, různé způsoby, cesty k jeho vyřešení. Získal respekt žáků a kolegů. Měl jej i předtím, ale dnes je jiný: kolegové a studenti vidí, že se o ně

víc zajímá. Je to respekt s lidským rozměrem. Dřív to takhle nesledoval, nevnímal. Nyní víc vnímá a víc chápe, jako by rozšířil svoji schopnost empatie.

6. Uvědomění, doporučení, poselství ze strany klienta:

Koučování doporučuje každému, kdo má nějaké profesní problémy, chce se posunout v práci dál a nemá si o tom s kým promluvit. Spolupráce s koučem je ideální, protože je anonymní. V kontaktu je práce s koučem velmi osobní - kouč intenzivně vnímá problematiku, o které chce klient mluvit. Klient se cítil v celém procesu koučování naprosto bezpečně.

Kontakty:

Mgr. Stanislava Podolková
manažerka aktivity
tel.: 245 001 436
mobil: 777 769 424
e-mail: podolkova@vuppraha.cz

Mgr. Jitka Jarníková
odborná konzultantka
tel.: 245 001 413
mobil: 737 462 169
e-mail: jarnikova@vuppraha.cz

RNDr. Bc. Ludmila Šulcová
odborná konzultantka
mobil: 777 769 425
e-mail: sulcova@vuppraha.cz

Klubová setkání koordinátorů ŠVP

Není nad to, když se člověk může setkat s kolegy, popovídat si s nimi a vyměnit si zkušenosti – ty dobré i ty horší. Proto v rámci projektu KURIKULUM G probíhají neformální setkání, na kterých se potkávají koordinátoři ŠVP ze stejného regionu.

Klubová setkání probíhají třikrát až čtyřikrát ročně. Jsou koncipována pro 10 účastníků a hostitele z gymnázia, na kterém se setkání uskutečňuje. Smyslem těchto akcí je výměna zkušeností z realizace výuky podle školních vzdělávacích programů. Součástí je prezentace hostitelského gymnázia, která bývá obvykle spojena i s prohlídkou školy. Účastníci si chválí nejvíce to, že tady mohou navázat nebo oživit svoje profesní kontakty.

Jak se vybírají diskuzní témata?

Obvykle je vybere hostitel z pořádajícího gymnázia. Učitelé totiž sami nejlépe vědí, co je nejvíce pálí a jaké problémy chtějí s ostatními probrat. A pokud je třeba pozvat odborníka na určitou problematiku, rádi při organizaci setkání pomohou spoluorganizátoři z projektu KURIKULUM G.

V rámci setkání proběhla i ukázková hodina ZSV, při které se žáci převlékli za občany u voleb a názorně předváděli, jak to u voleb nemá vypadat.

Na kterých gymnáziích jsme se už od začátku projektu KURIKULUM G sešli?

2009

8. června na Gymnáziu a SOŠ v Rokycanech

hostitelkou byla ředitelka Ing. Drahomíra Rancová. Témata: tvorba a hodnocení ŠVP na hostitelském gymnáziu, práce facilitátora, průřezová témata, motivace pracovníků, financování výuky podle ŠVP, Komunita – Gympliště

12. října na Gymnáziu v Rumburku

jako hostitelka působila Mgr. Lenka Homoláčová, koordinátorka ŠVP. Témata: zkušenosti se zaváděním ŠVP do praxe, úloha koordinátora ŠVP

26. listopadu na Gymnáziu T. G. Masaryka v Litvínově

kde byla hostitelkou koordinátorka ŠVP Mgr. Karolína Tichá. Témata: představy a realita práce s ŠVP z pohledu koordinátora, jeho kompetence, jednotný počítačový program pro tvorbu ŠVP

Klubové setkání koordinátorů
26. listopadu 2009 v Litvínově

2010

15. února na Gymnáziu Open Gate v Babicích u Říčan

kde působili jako hostitelé Mgr. Libuše Charvátová, koordinátorka ŠVP, a Mgr. Petr Chára, zástupce ředitele. Témata: prezentace hostitelské školy, mezinárodní maturity a jazykové zkoušky, realizace klíčových kompetencí a jejich zapracování do ŠVP

10. června na Gymnáziu T. G. Masaryka v Litvínově

opět pod taktovkou Mgr. Karolíny Tiché. Témata: evropské vzdělávací programy, role koordinátora ŠVP ve škole

18. října na Slezském gymnáziu v Opavě

kde akci organizovala ředitelka Ing. Milada Pazderníková. Témata: zkušenosti ČŠI při práci se školami, výukové procesy v hostitelské škole – exkurze a jejich výstupy, hospitace na společenskovedním semináři

30. listopadu na Gymnasiu Jižní Město v Praze

kde byl hostitelem ředitel Mgr. Miroslav Hřebecký. Témata: co si rodič odnáší ze školy o kurikulární reformě, aktuální role koordinátora ŠVP ve škole

Řekli o klubových setkáních

„V závěru celého dne přítomní konstatovali, že setkání tohoto typu jsou pro učitele přínosem nejen v oblasti tvorby ŠVP, ale zároveň jsou ideální platformou pro neformální setkávání a předávání si pedagogických zkušeností.“

*Ing. Milada Pazderníková
ředitelka Slezského gymnázia Opava*

„Účastníci se shodli, že jsou za každé takové setkání rádi, mají prostor diskutovat o problémech, které jsou často na jednotlivých školách velmi podobné.“

*Mgr. Miroslav Hřebecký
ředitel Gymnasia Jižní Město*

Co účastníky setkání nejvíce zajímalo:

- postavení koordinátora ŠVP, pokud není členem vedení
- role koordinátora ŠVP a vymezení jeho kompetencí
- začlenění průřezových témat a klíčových kompetencí do ŠVP
- vzájemná výměna zkušeností - vzájemné hospitace
- realizace projektů ve školách z prostředků EU
- pravidelné vyhodnocování ŠVP
- úpravy a změny ŠVP v době jeho realizace

V roce 2011 proběhnou ještě tři klubová setkání koordinátorů.
Aktuální informace budou uvedeny na www.kurikulumg.cz.

Kontakty:

Mgr. Stanislava Podolková
manažerka aktivity
tel.: 245 001 436
mobil: 777 769 424
e-mail: podolkova@vuppraha.cz

Mgr. Jitka Jarníková
odborná konzultantka
tel.: 245 001 413
mobil: 737 462 169
e-mail: jarnikova@vuppraha.cz

Mnoho učitelů má pocit, že jsou na svoje problémy sami, že jsou izolovaní nebo že nemají dostatek aktuálních informací. Proto organizuje KURIKULUM G pro koordinátory školních vzdělávacích programů a vedoucí pracovníky gymnázií tzv. minikonference. Na nich se mohou setkat s dalšími koordinátory a s pedagogy z gymnázií ve svém regionu, získat inspiraci, potřebné informace i kontakty.

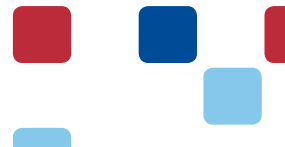
Co jsou minikonference KURIKULA G?

Jedná se o pravidelná setkání, která se odehrávají vždycky na jaře a na podzim a která se konají jak v Čechách, tak na Moravě. Pro účastníky jsou příležitostí, jak mohou získat aktuální informace ze školství.

Odborníci z České školní inspekce, CERMATu, Výzkumného ústavu pedagogického v Praze či MŠMT, kteří jsou na tato setkání také zváni, přinášejí do diskuze informace přímo od pramene. Hlavním cílem akcí je, aby přítomní učitelé a vedoucí pracovníci gymnázií získali nadhled a uvědomili si nejrůznější souvislosti při řízení školy a při vzdělávání žáků.

Co mohou získat účastníci minikonference?

- informace, které školy potřebují, ale které se obtížně shánějí
- zkušenosti z jiných gymnázií, které vyloučnou z diskuze
- kontakty na koordinátory ŠVP a pedagogy z jiných škol

O jakých problémech se na minikonferencích také hovořilo:

- Jak upravit ŠVP, aby byl v souladu s RVP?
- Jak skloubit ŠVP a požadavky na státní maturitu?
- Jak se vyvarovat chyb při organizaci státních maturit ve školách?

Přehled minikonferencí, které už proběhly

Téma: CO VÁM NABÍZÍME

Akce se konaly 4. května 2009 v Brně a 6. května 2009 v Praze. Přítomní vyslechli informace o projektu KURIKULUM G a aktivitách, které organizuje pro gymnaziální učitele. Dílny byly zaměřeny na virtuální hospitace a klubová setkání, byla zde představena technika facilitované diskuze.

Téma: ŠVP JE HOTOVÝ. A CO TEĎ DÁL?

Setkání proběhla 3. listopadu 2009 v Olomouci a 5. listopadu 2009 v Praze. Hovořilo se o efektivní tvorbě autoevaluací, o rozvoji a sledování klíčových kompetencí a o práci s nadanými žáky. Proběhla i prohlídka virtuálního prostředí Metodického portálu www.rvp.cz.

Minikonference v Olomouci
3. listopadu 2009

Diskuze, které přinášejí inspiraci

Téma: NÁMĚTY A INSPIRACE

Minikonference se konala 17. června 2010 v Brně. Proběhla na ní prezentace o využití virtuálních hospitací, zástupci CERMATu předali podněty ke tvorbě pracovních listů profilové maturity a účastníci získali informace o rozvoji gramotností.

Téma: AKTUÁLNÍ DĚNÍ A REFORMA NA GYMNÁZIÍCH

Setkání proběhlo 10. prosince 2010 v Praze. Přítomní si vyměnili zkušenosti s generální zkouškou maturity a hovořili o podnětné úloze ve výuce a také o identifikaci nadaných. Seznámili se i s výsledky dotazníkového šetření Kvalitní škola a diskutovali o úloze rámcových a školních vzdělávacích programů v kontextu aktuálního dění ve školství.

V roce 2011 proběhnou ještě další minikonference na témata, která budou pro učitele gymnázií zajímavá. Více informací o chystaných akcích bude uvedeno na www.kurikulumg.cz.

Kontakty:

Mgr. Tomáš Pavlas
manažer aktivity
mobil: 777 769 429
e-mail: pavlas@vuppraha.cz

Barbora Neklanová
odborná konzultantka
tel.: 245 001 437
mobil: 777 769 428
e-mail: neklanova@vuppraha.cz

Poradit se někdy potřebuje každý. Pro radu k jakémukoliv tématu spojenému se školními vzdělávacími programy se učitelé gymnázií mohou obrátit na telefonickou poradnu. Získají garantovanou odpověď od pracovníků Výzkumného ústavu pedagogického v Praze.

Dotaz lze podat telefonicky na čísle 245 001 439 nebo prostřednictvím webových stránek www.vuppraha.cz/konzultacni-centrum. Odpovědi na časté dotazy jsou zveřejňovány na adrese www.vuppraha.cz/poradna.

Poradenské služby budou ještě dále zlepšovány. Pro rok 2011 se připravují návštěvy na školách, které přinesou podporu „šitou na míru“. Oč se jedná? Na základě pozvání a konkrétních dotazů budou přizváni k návštěvě odborníci na dané téma, kteří přímo na místě pomohou problém vyřešit. Více informací je k dispozici na www.kurikulumg.cz.

Kontakty:

Mgr. Tomáš Pavlas
manažer aktivity
mobil: 777 769 429
e-mail: pavlas@vuppraha.cz

RNDr. Eva Zelendová
odborná konzultantka
tel.: 245 001 439
mobil: 731 813 847
e-mail: zelendova@vuppraha.cz

Projekt KURIKULUM G podporuje všechny druhy setkávání a komunikaci učitelů, tedy i setkávání a komunikaci virtuální. Proto byl na Metodickém portálu www.rvp.cz vytvořen virtuální prostor k setkávání koordinátorů ŠVP a učitelů z gymnázií, moderovaný odbornými netmoderátory.

Jaké jsou možnosti takového setkávání?

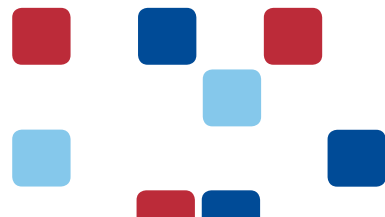
- on-line diskuze k aktuálním tématům, například k natočeným a uveřejněným virtuálním hospitacím
- diskuzní prostor na Metodickém portálu www.rvp.cz a další komunitní prostor na blogu, ve wiki a v digifoliu
- příležitost diskutovat s kolegy v době, která každému diskutujícímu vyhovuje, bez nutnosti cestovat
- inspirace a příležitost k výměně námětů k práci

Další informace jsou k dispozici na Metodickém portálu www.rvp.cz.

Kontakty:

Mgr. Tomáš Pavlas
manažer aktivity
mobil: 777 769 429
e-mail: pavlas@vuppraha.cz

Setkat se s kolegy z oboru, vyměnit si inspiraci a zkušenosti, vystoupit na chvíli z každodenního kolotoče a udělat si čas na sebe a vlastní sebevzdělávání – to jsou důvody, proč učitelé gymnázií navštěvují oborové semináře KURIKULA G.

Semináře jsou jim svým obsahem šity přímo na míru a nabízejí metodickou podporu pro výuku podle nových vzdělávacích programů. Vedou je zkušení lektori, kteří sami působí jako učitelé na gymnáziích. Proto velmi dobře vědí, co kolegy z oboru zajímá.

Jaká je organizace seminářů?

Probíhají přímo na gymnáziích na různých místech České republiky, a to podle možností lektorů a dopravní dostupnosti měst a škol. Seminářů se tak mohou účastnit i ti učitelé, kteří bydlí a pracují ve vzdálenějších lokalitách. Každý seminář je určen pro 20 učitelů, u ICT je z technických důvodů kapacita setkání zpravidla 15 osob.

Konají se obvykle v únoru a v březnu, dále pak v červnu a od poloviny září do poloviny prosince a jsou pro gymnaziální učitele bezplatné.

Účastníci výtvarného semináře na výstavě prací žáků libereckého Gymnázia F. X. Šaldy

Kolik seminářů už proběhlo a kolik ještě proběhne?

Do konce roku 2010 se konalo celkem 25 seminářů, a to z těchto oborů: Český jazyk a literatura, Německý jazyk, Matematika a její aplikace, Dějepis, Biologie, Chemie, Výtvarný obor, Hudební obor a ICT.

Do konce roku 2011 se v rámci projektu KURIKULUM G uskuteční celkem 40 seminářů. Konkrétní termíny, obory a místa konání jsou uvedeny vždy aktuálně na www.kurikulumg.cz. Tam je k dispozici i přihláška na vybraný termín.

Co může účast na semináři přinést?

- setkání s kolegy daného oboru
- výměnu zkušeností s výukou a s podmínkami práce na různých školách
- vzájemnou metodickou inspiraci. Na každém semináři se účastníci inspirojí od lektora i ostatních účastníků a podělí se o své osvědčené náměty do výuky. Je to i příležitost, jak se seznámit s různými metodami práce, získat zajímavé tipy na učební materiály, pracovní listy apod.
- podporu a pomoc při tvorbě a zejména při výuce podle vlastních školních vzdělávacích programů

Lektorka a účastnice matematického semináře, který se konal na podzim 2009

Seminář vůbec nemusí být nudný

Součástí akce bývá také setkání se zajímavými hosty – např. ICT seminářů v červnu 2010 se zúčastnil zástupce CERMATu a předával informace ke katalogům informatiky v nových maturitách. Na semináři Hudebního oboru v červnu 2010 zase proběhlo setkání s Mgr. Petrem Kadlecem, hudebním redaktorem z Českého rozhlasu.

Pokud je to možné, proběhne i hospitace v hodině lektora, při které mohou účastníci semináře zhlédnout ukázkou použití prezentovaných metod v praxi. Po hospitaci pak mají účastníci možnost diskutovat o použitých metodách výuky a o jejich vhodnosti a efektivnosti. Porovnávání viděného s vlastním pojetím výuky jim pak umožňuje více reflektovat vlastní práci.

V některých případech je seminář spojen s exkurzí v muzeu, návštěvou galerie apod., a to s praktickými ukázkami mimoškolních výukových aktivit pro žáky, ukázkami žákovských prací a dalšími zajímavostmi.

Seminář z biologie
na podzim 2009

Co se na semináři účastníkům nejvíce líbí?

- nejvíce oceňují nové informace, podněty pro svoji práci a náměty k zamyšlení
- konkrétní návody a materiály pro vyučování a také novou motivaci do práce a inspiraci do výuky
- možnost srovnat svoje vyučovací metody s metodami ostatních kolegů a kolegyň a s přístupy, které se realizují na jiných školách
- příjemná, vstřícná a přátelská atmosféra, ve které semináře již tradičně probíhají a která je ideálním základem pro zajímavé diskuze a výměny zkušeností

Jak to vidí jedna z lektorek, RNDr. Helena Kormová z pražského Gymnázia Jana Keplera?

Co podle vašeho názoru patří k největším přínosům pro učitele?

Většinou oceňují metodickou inspiraci pro vlastní výuku – a získávají ji nejen ode mne, ale i od sebe navzájem. Kromě samotného programu vítají možnost setkat se s kolegy z jiných škol.

Jak učitelé vnímají hospitace v hodinách, které bývají součástí některých seminářů?

Ukazuje se, že učitelé nemají často možnost vidět a posoudit hodiny svých kolegů, přestože by o to hodně stáli.

Vnímáte nějaký přínos i pro vás samotnou jako lektorku?

Určitě, vedení semináře je pro mě příležitost, jak se více zamyslet nad vlastní prací.

Více informací o realizovaných seminářích včetně programu a fotografií je k dispozici v digifoliu na Metodickém portálu www.rvp.cz.

Kontakty:

Mgr. Alena Hesová
manažerka aktivity
tel.: 245 001 436
mobil: 777 769 427
e-mail: hesova@vuppraha.cz

RNDr. Jiřina Svobodová
odborná konzultantka (přírodovědné obory)
tel.: 245 001 425
e-mail: svobodova@vuppraha.cz

Mgr. Petr Koubek
odborný konzultant (společenskovední obory)
tel.: 245 001 425
e-mail: koubek@vuppraha.cz

Virtuální hospitace

Každý se rád podívá, jak učí jeho kolega – ať už z touhy po inspiraci, nebo jen ze zvědavosti. Ale ne každý má čas či chuť chodit po hospitacích, a často k tomu ani není vhodná příležitost. Proto je možné v rámci projektu KURIKULUM G navštívit hospitace virtuální. Celý soubor virtuálních hospitací bude tvořit čtyřicet videozáznamů z výuky na gymnáziích.

Oč se přesně jedná?

Virtuální hospitace jsou autentické videozáznamy z výuky na gymnáziích, které zachycují průběh reálné hodiny. Po natočení profesionálními kameramany a po technickém zpracování jsou zveřejňovány na Metodickém portálu www.rvp.cz. Videozáznam je vždy doplněn také o sebehodnocení učitele a analýzu experta. Tak se celá hodina dostává do širších souvislostí, které diváky obohatí ještě v dalších ohledech.

O hospitaci si lze i popovídat

Součástí konceptu virtuálních hospitací je i následná internetová diskuze. V té si mohou vyměnit svoje názory diskutující nejen mezi sebou, ale i s vyučujícím, který vedl natočenou hodinu, a s odborníkem na didaktiku. Diskuze probíhá on-line, ale ti, kdo se jí právě zúčastnit nemohou, si mohou kdykoliv později její průběh najít na stránkách Metodického portálu www.rvp.cz.

Proč se podívat na virtuální hospitaci?

Je to moderní nástroj, který podporuje profesní růst učitelů a sdílení zkušeností. Každý se na nich může učit ze skutečných příkladů, může vidět, jak učí někdo jiný – a srovnává a nachází inspiraci.

Mgr. Šárka Kvasničková
při natáčení virtuální
hospitace z fyziky

Co může přinést sledování virtuální hospitace?

- výměnu zkušeností
- spolupráci učitelských sborů
- inspiraci
- reflexi vlastní výuky
- rozvoj profesních dovedností
- vzdělávání budoucích učitelů
- zajímavé prezentování školy na veřejnosti

Komu jsou virtuální hospitace určeny?

Především gymnaziálními učitelům, ale nejen jim. Sledovat zveřejněné videozáznamy vyučovacích hodin a diskutovat o nich mohou i vyučující základních a středních odborných škol, případně studenti pedagogických oborů vysokých škol. Neméně zajímavé mohou být i pro žáky, jejich rodiče a širší odbornou veřejnost.

Aby mohla být virtuální hospitace umístěna na veřejně přístupném Metodickém portálu, je nutný souhlas s natáčením a zveřejněním videozáznamu na internetu od vedení školy, natáčeného vyučujícího, zletilých žáků nebo zákonných zástupců nezletilých žáků, kteří jsou přítomni ve výuce.

Hospitace je přínosem i pro vyučujícího

Ten, kdo nechá natočit svoji hodinu, získá zcela novou zkušenost. Není jednoduché předstoupit před kamery a vést před nimi výuku, není jednoduché takto prezentovat sebe sama a svoje žáky. Snadné není ani sledovat se ze záznamu, když na to člověk není zvyklý. Ale ti, kteří se do tohoto úkolu pustí, po autoevaluaci a evaluaci odborníka na didaktiku získají nový pohled na svoji práci. A díky následné diskuzi a reakcím těch, kteří hospitaci zhlédnou na Metodickém portálu, se jim pak dostane zpětné vazby, které by se při klasické hospitaci rozhodně nedočkali. Každá hospitace je také hodnocena hvězdičkami – a která jich získá maximální počet (5), obdrží medaili Metodického portálu.

PhDr. Radek Častulík
při přípravě natáčení
virtuální hospitace
z tělesné výchovy

Virtuální hospitace v číslech (ke konci roku 2010)

- 24 odvážných učitelů z gymnázií nechalo natočit svoji výuku
- 18 virtuálních hospitací bylo zveřejněno do konce roku 2010
- 13 vzdělávacích oborů má svoji virtuální hospitaci
- 3 virtuální hospitace zatím získaly medaili Metodického portálu www.rvp.cz:
 1. Český jazyk a literatura: Vypravování
 2. Dějepis: Úvod do tématu ŠOA
 3. Fyzika: Setrvačnost
- 14 expertů z vysokých škol se zapojilo do analýzy výuky
- 9 krajů České republiky navštívil natáčecí štáb virtuálních hospitací
- 33 508x byly v roce 2010 navštíveny v součtu všechny prvky virtuálních hospitací na Metodickém portálu www.rvp.cz
- 2 581x se návštěvníci podívali na virtuální hospitaci z matematiky k tématu goniometrické funkce

Kameramani v akci:
Ing. Ladislav Platil, MFA,
a Ing. Ondřej Černý

Výtvarný obor: Rituál - z autoevaluace vyučující Mgr. Zuzany Kostincové

„Závěrečná vystoupení žáků ukázala, že problematika rituálu žáky velmi zaujala a že ji dobře pochopili. Jimi vytvořené rituály dodržovaly zákonitosti, o kterých jsme spolu hovořili v úvodní části. Ostych žáků z „předvádění se“ před ostatními byl odstraněn. Rituály byly tematicky rozdílné, obsahově zajímavé a originální svým provedením. Velkým plusem byla pro žáky volnost ve výběru hudebního doprovodu, případně jeho sestřih. Prezentace rituálů byla ostatními spolužáky velmi dobře přijata.“

Návrh masky, který žáci
vytvořili v rámci hodiny
výtvarného oboru
– téma RITUÁLY

Dějepis: Úvod do tématu ŠOA - z autoevaluace vyučující Mgr. Ivy Dvořákové

„Cílem výukového programu bylo ukázat každodenní život v terezínském ghettu za Protektorátu, přenést text básně do prostorového vyjádření – živého obrazu a vcítit se díky tomu do lidí, kteří byli nuceni v ghettu žít. Tento cíl byl dle mého názoru naplněn. Žáci porozuměli textům vzniklým v terezínském ghettu, dokázali je vyložit a převést do prostorového vyjádření (živého obrazu) a zařadit je do kontextu. O své práci dokázali mluvit před ostatními, uměli pojmenovat problémy, s nimiž se potýkali, popsat smysl celé práce a podělit se o své názory, navíc kultivovanou formou.“

Z evaluace expertky PhDr. Denisy Labischové, CSc.

„Chtěla bych paní Mgr. Ivě Dvořákové poděkovat za to, že dala ostatním kolegům možnost nahlédnout do způsobu své práce a ukázat, že dějepis je možné učit tvořivě, podtrhnout jeho prožitkovou, emocionální a estetickou stránku a nenásilně formovat hodnoty a postoje žáků v atmosféře důvěry, respektu a tvůrčí kooperace.“

Žáci při předvádění živých obrazů v hodině dějepisu – téma ŠOA

Hudební obor: Rock'n'roll - z evaluace experta prof. PaedDr. Jiřího Holubce, Ph.D.

„Libor Sládek je výborný hudebník. Ze záznamu hodiny je jasné, že patří k učitelům hudebního oboru kteří jsou a zůstanou mladí duchem. Může si dovolit vést výuku v neformální atmosféře, aniž by se musel obávat, že ztratí autoritu. Jeho nadhled je dán bohatými zkušenostmi. Hudbu, kterou žákům přibližuje, totiž sám mnohokrát přehrál i přezpíval. Dokazuje to zejména v druhé části hodiny, kdy předvádí jednotlivým žákům jejich interpretační úkoly, koriguje jejich drobné nepřesnosti i chyby významnějšího charakteru (např. vynechání taktů, chybnou harmonii v klavíru, rytmické nepřesnosti).“

Mgr. Ing. Libor Sládek
při natáčení virtuální
hospitace

Více informací o natočených virtuálních hospitacích včetně fotografií z natáčení je k dispozici v digifoliu na Metodickém portálu www.rvp.cz.

Pokud chcete nechat natočit svoji hodinu, obraťte se na nás, my zařídíme vše potřebné.

Kontakty:

Mgr. Alena Hesová
manažerka aktivity
tel.: 245 001 436
mobil: 777 769 427
e-mail: hesova@vuppraha.cz

Výzkumná aktivita Kvalitní škola je plošný výzkum, jehož cílem je vyhodnotit úspěšnost zavádění kurikulární reformy na gymnáziích. Spolupracuje na ní Výzkumný ústav pedagogický v Praze s Institutem výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Záměrem výzkumných aktivit je popsat, vysvětlit a vyhodnotit zavádění Rámcového vzdělávacího programu a tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů.

V čem tento výzkum spočívá?

Výzkumná aktivita je rozvržena do 4 etap, které probíhají po celou dobu trvání projektu, tedy v letech 2009–2011.

Diskuze u příležitosti představení výsledků 2. etapy výzkumu Kvalitní škola, 10. prosince 2010, hotel Olšanka v Praze

1. Řízené rozhovory

– jsou vedeny s koordinátory ŠVP nebo s řediteli na pilotních i nepilotních gymnáziích. Jejich cílem je dokumentovat a vyhodnotit proces zavádění reformy a tvorby ŠVP. Tato etapa byla završena v červnu 2010 a výsledky výzkumu shrnuje publikace *Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory pilotních a partnerských škol*.

Závěry a komentáře z první etapy výzkumu - z rozhovorů s koordinátory ŠVP

„V této fázi byl výzkum realizován zatím jen na pilotních a partnerských gymnáziích. Ta představují specifickou skupinu škol,“ vysvětluje vedoucí výzkumného týmu Tomáš Janík a dodává, že na mnohých z nich byly různé pedagogické inovace realizovány již před kurikulární reformou. Výzkum naznačil, že na těchto školách je možnost tvorby školních vzdělávacích programů vnímána jako příležitost pro legitimizaci, popř. rozvinutí či zdůraznění toho, oč již dříve usilovaly. „V celkovém pohledu je reforma vnímána jako možnost pro uskutečnění širokého spektra změn vztahujících se k profilaci školy, k cílové orientaci vzdělávacích oblastí a oborů, k výběru a uspořádání vzdělávacích obsahů, k metodám a formám výuky. Zdá se, že dominantní je vnímání reformy jako příležitosti pro změny výukových metod,“ říká Tomáš Janík.

Reforma je provázána řadou otázek a problémů. Za zásadní byl považován problém nesouladu mezi znalostním pojetím katalogu maturitních požadavků a kompetenčním pojetím v rámcových vzdělávacích programech. Školy mají problémy s obtížnou uchopitelností hlavního pojmu reformy, jímž jsou klíčové kompetence. „Stále není jasné, jak hodnotit úroveň klíčových kompetencí a jejich rozvíjení,“ doplňuje Janík. Kurikulární reforma se opírá o pojmy (kurikulum, autonomie, klíčové kompetence), které nejsou jednoznačně chápány. Přesněji řečeno, jejich výklad může být poměrně široký. „Proto není snadné dobrat se sdíleného porozumění tomu, o co zde jde a jak k tomu směřovat,“ dodává Janík.

2. Dotazníkové šetření

– je realizováno na reprezentativním souboru gymnázií a zaměřuje se zejména na ředitele a učitele. Jeho cílem je identifikovat faktory ovlivňující tvorbu a realizaci kurikula ve škole a ve třídě. Bylo provedeno v průběhu roku 2010 a jeho závěry shrnuje publikace *Kurikulární reforma na gymnáziích: výsledky dotazníkového šetření*, která vyšla koncem roku 2010.

Závěry a komentáře ze druhé etapy výzkumu – dotazníkového šetření

Výzkumný tým na dotazníkovém šetření pracoval prakticky celý rok 2010. Šetření bylo provedeno na souboru 1098 respondentů, z nichž bylo 758 žen a 340 mužů, a účastnilo se jej celkem 58 gymnázií (46 nepilotních a 12 pilotních).

Největší podíl respondentů (55 %) zaujímá k reformě ambivalentní vztah – lze konstatovat, že vítají přínosy, avšak nepodceňují problémy. To je podle výzkumníků dokladem převažujícího kritického postoje vůči reformě. „Osobně mě toto zjištění potěšilo,“ říká k tomu T. Janík. „Interpretuji je totiž jako signál, že gymnázia mají potřebu v duchu své tradice pečlivě přezkoumávat vše, co jim je předkládáno k zavedení.“

„Většinové názory učitelů jsou mnohem kritičtější než názory z pilotních a partnerských škol,“ poznamenává Janík. Reformu akceptují více ženy než muži a výzkum ukázal, že na míru akceptace nemá vliv ani délka praxe respondenta ani jeho aprobace. Pokud jde o celkovou spokojenost se stavem a vývojem školství a gymnaziálního vzdělávání, ukázalo se, že služebně nejmladší učitelé jsou relativně nejvíce spokojeni. S narůstajícím počtem let ve školství spokojenost učitelů pozvolna klesá. Zajímavé pak je, že u služebně nejstarších opět mírně roste.

Obecně respondenti považují za velice důležitou podporu kurikulární reformy, ale domnívají se, že by měli být podporováni ve větší míře. Obávají se také formalismu. „Podle dotazovaných učitelů formalismus reformě může hrozit zejména tehdy, pokud by se přerušila vazba mezi školním vzdělávacím programem a reálnou prací učitele ve třídách,“ vysvětluje tuto skutečnost Janík.

Jasně se však ukazuje, že pokud jsou učitelé s podstatou reformy podrobně obeznámeni, mnohem více s ní souhlasí. To se projevilo na odpovědích těch respondentů, kteří měli možnost se s reformními aktivitami hlouběji seznámit a více se jimi zabývali (učitelé pilotních škol, ředitelé, koordinátoři); naopak ti, kteří nejsou s reformou příliš obeznámeni, mají vyšší tendenci ji odmítnout. „Akceptace reformy je tedy do jisté míry výsledkem informovaného rozhodování,“ komentuje tuto skutečnost Janík. Míra souhlasu s reformou (a tím také její podpora) tedy odpovídá míře, v níž učitelé nově zaváděnému kurikulu rozumějí a spojují s ním konkrétní přínosy pro svoji práci.

V návaznosti na výzkum se bude směřovat k rozpracování kritérií a indikátorů pro hodnocení kvality školy, kurikula a výuky.

3. Případové studie

– při jejich přípravě jsou zkoumány jak texty ŠVP, tak procesy jejich vzniku. Vedle obsahových analýz se využívá také rozhovorů s koordinátory ŠVP a učiteli, na které pohlížíme jako na tvůrce školního kurikula. Cílem případových studií je dokumentovat proces tvorby a následné realizace ŠVP.

4. Videostudie

– jsou výsledkem analýzy videozáznamů vyučovacích hodin různých předmětů, a to v návaznosti na aktivitu Virtuální hospitace. Jejich cílem je dokumentovat realizaci kurikula ve smyslu vytváření příležitostí k učení.

Proč provádět takový výzkum?

Aktivity projektu KURIKULUM G podporují zavádění kurikulární reformy. Výzkum Kvalitní škola přináší odpovědi na otázky, které v pozadí této reformy stojí. Umožňuje dobrat se hlubšího porozumění problémům, jež jsou s reformou spojeny – a v tomto smyslu vystupuje jako kritický přítel kurikulární reformy.

Kde byl výzkum ještě prezentován:

- Mezinárodní konference CIDREE, březen 2010, Praha
- Mezinárodní konference Evropské asociace pedagogického výzkumu, srpen 2010, Univerzita Helsinky
- 18. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu, září 2010, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci
- Mezinárodní konference Educational Change in the Global Context, září 2010, Univerzita Karlova, Praha

Jak je možné získat publikace?

Publikace, které obsahují výsledky první a druhé etapy, jsou pro všechny zájemce k dispozici jak ke stažení na webu VÚP, tak na požádání v tištěné podobě. Výsledky třetí a čtvrté etapy výzkumu budou rovněž shrnuty v odborných publikacích, veřejně prezentovaných v průběhu roku 2011.

Kontakty:

doc. PhDr. Tomáš Janík, Ph.D., M.Ed.
manažer aktivity
mobil: 777 722 945
e-mail: janik@vuppraha.cz

Mgr. Tomáš Pavlas
odborný konzultant
mobil: 777 769 429
e-mail: pavlas@vuppraha.cz

Mgr. David Solnička
odborný konzultant
tel.: 245 001 436
e-mail: solnicka@vuppraha.cz

Kontakty:

Mgr. Zdeňka Švecová
manažerka projektu KURIKULUM G
tel.: 245 001 436
mobil: 777 769 426
e-mail: svecova@vuppraha.cz

Mgr. Ing. Jaroslava Kovaříková
PR manažerka projektu KURIKULUM G
tel.: 245 001 431
mobil: 731 813 943
e-mail: kovarikova@vuppraha.cz

Barbora Neklanová
asistentka projektu KURIKULUM G
tel.: 245 001 437
mobil: 777 769 428
e-mail: neklanova@vuppraha.cz

Realizace projektových aktivit by se neobešla bez našich koučů, hostitelů na gymnáziích, lektorů oborových seminářů, realizátorů virtuálních hospitací, expertů, natáčecího štábu, netmoderátorů a spolupracovníků výzkumného týmu, bez podpory pilotních a partnerských gymnázií, hostů z odborných institucí, mnoha pracovníků VÚP v Praze a především bez gymnaziálních učitelů, kteří se účastní našich akcí.

Proto všem jmenovaným děkujeme za jejich aktivní součinnost.

Tým KURIKULA G

Zleva: J. Svobodová, S. Podolková, J. Kovaříková, Z. Švecová, S. Srpová, T. Janík,
A. Hesová, P. Koubek, T. Pavlas, J. Jarníková, E. Zelendová, B. Neklanová

Kolektiv autorů

Vydal: Výzkumný ústav pedagogický v Praze

Tisk: Studio Trinity, Dolní Novosadská 65A, 779 00 Olomouc

Místo a datum vydání: Praha, prosinec 2010

Vydání: první

ISBN: 978-80-87000-46-5

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ